

«Бути тобі спадкоємцем...»

Олександр МАКАРЕНКО
«Зоря Полтавщини»

ДОСИТЬ похмурої пори, коли природа дарує дуже мало сонця, а рашистські упири «мечуть огненні дроти» на нашу землю, намагаючись у своїй лютій підступності занурити наші міста й села у морок та холод, яким промінням світла й добра засяяла в Полтаві прем'єра художньо-документального фільму «Паїсій Величковський. Добротолюбіє. Наближення до суті». Стрічку створено на замовлення департаменту інформаційної політики та комунікацій з громадськістю Полтавської обласної військової адміністрації, приурочено до 300-ліття видатного діяча українського та світового православ'я, нашого земляка.

ПРИВІТНА зала обласної філармонії перетворилася на кінотеатр, де впродовж майже двох годин тривало дійство, яке подарувало глядачам справжній катарсис. Очищення не лише від тягаря воєнних буднів, накипу й бруду нав'язуваної чужинцями антиісторії й антикультури, а й від грубого пласту меншовартості у сприйнятті духовно-культурного спадку українського народу.

У вступному слові автор ідеї фільму архієпископ Полтавський і Кременчуцький Федір наголосив, що Паїсій Величковський належить багатьом культурам. Але основи, витоки його життєвого, християнського подвигу – саме в культурі українській. Це і прилучення з ранніх років Петра Величковського до книг, які зберігалися у давньому Свято-Успенському храмі Полтави, і, звісно ж, загальна атмосфера, яка панувала в родині Величковських – козацької старшини, духовенства та, кажучи по-сучасному, успішних соціально відповідальних бізнесменів.

У побуті, як зазначив владику Федір, родина розмовляла староукраїнською, часів XVIII століття, мовою. Цей спадок проніс через усе життя Петро Величковський, який мав у чернецьтві імена Платон і Паїсій.

А в ніжні підліткові роки Петрусеві Величковському закладалося на дещо інший спадок – священицьку кафедру покійного батька у полтавському Свято-Успенському соборі. Поспілкувавшись із хрещеником, переконавшись у його не по літах освіченості, митрополит Київський і Га-

✓ Паїсії Величковський.

лицький Рафаїл Заборовський сказав: «Бути тобі спадкоємцем». Навчання у Києво-Могилянській академії, пошуки суті віри і життя, мікро- і макрокосмосу людини відкрили інші світи, дарували пізнання та формування справжніх чеснот, справжніх, а не умовних вартостей. Про спадок, який прийняв отрок-інок, який передав старець-преподобний Паїсій – художньо-документальний фільм полтавських кінематографістів. Із черговим творчим здобутком їх привітали начальники Полтавської ОВА Дмитро Лунін, перший заступник голови Полтавської обласної ради Олександр Лемешко.

(Закінчення на 2-й стор.) →

✓ Творчий колектив фільму.

«Бути тобі спадкоємцем...»

(Закінчення.)

← Початок на 1-й стор.)

Режисер і автор сценарію фільму заслужена журналістка України Наталія Іванченко розповіла про нелегкий шлях кінострічки до глядача, адже на заваді реалізації задуму стало підле вторгнення орд московинів на нашу Богом дану нам землю. До речі, предподібний Паїсій канонізований кількома православними церквами світу, російською також. Але що до того «руському міру», який гарцює по мертвих тілах своїх орків, щоб загарбати, вкрасти, зруйнувати чуже, бо свого нема. Власне, тому-то так цілеспрямовано гатить московська орда по нашим святинам, прагне вкрасти Величковського і Сковороду, бо не має своїх діячів епохи бароко. Та й пізніші епохи світової культури представлені на заболотті у переважній більшості далеко не великоросами. А якщо нема Величковського й Сковороду, то кочне необхідно вирушати в похід на чужі землі за пралками й унітазами. Такий нелінійний детермінізм деспотії, путнізму-іллінізму, освяченого рпц...

Заспівом до фільму автори взяли бароковий кант «Мире лукавий...» у неперевершеному виконанні Тараса Компаніченка і «Хорей козацької». Загалом музичне оформлення (зокрема мелодії Веделя, Бортнянського, Лисенка, Скорика, Баха, Бетховена, Брамса, Вагнера, Вівальді, Стравінського, афонських піснеспівів монахів монастиря Симонопетра, піснеспівів хору Видубицького монастиря, візантійського християнського співу, молдавських народних пісень) огранюють багатий, насичений кольорами і кінематографічними образами відеоряд. Зйомки у Полтаві, Києві, на Афоні, в Румунії увиразнюють драматургію. Розкішні вітчизняні й південноєвропейські пейзажі, величні храми й скромні обителі органічно доповнюють богословські роздуми, історичні коментарі архієпископа Полтавського і Кременчуцького Федора. Така гармонія вчоргове переконує, наскільки прекрасний доколишній світ, а його заповзявся плондрувати «руській мір», намагаючись обмити брудний чобіт московина в Індійському океані. І на підтвердження думки – завершальні кадри фільму: апофеоз деспотії – війна. Київ, Чернігів, Ірпінь, Буча, степи й полісся, замордовані

✓ Архієпископ Полтавський і Кременчуцький Федір, перший заступник голови обласної ради Олександр Лемешко, начальник обласної військової адміністрації Дмитро Лунін.

вибухами бомб та снарядів московських поган. І понад усім цим – велична й життєствердна заповідь Паїсія Величковського, родимця полтавського, звернена до запорозьких козаків: «Морок та імла часто покривають і світле сонце, а сяючу високими чеснотами благородну душу навіть найтемніша злобна заздрість підступних сил потьмарити не в змозі. Оскільки доброчесний муж, як лев, –

уповає та не устрашиться, тому що Бог із ним, і хто ж проти нього?!

Творчий колектив фільму: Наталія Іванченко, Анатолій Мішин, Максим Старіков, Дмитро Старіков, Максим Кривошеев, Леонід Сорокін, Олена Шарбенко, Людмила Коротько,

Дмитро Канюка, Олександр Черкун, актори Ольга Чернявська, Богдан Чернявський, Олександр Бородавка, Сергій Озеряно, а також митрофорний протоієрей Микола Храпач, юний Ваня Рудаков, – змогли засобами кіно передати духовну тяглість, показати джерела незламності нашого народу.

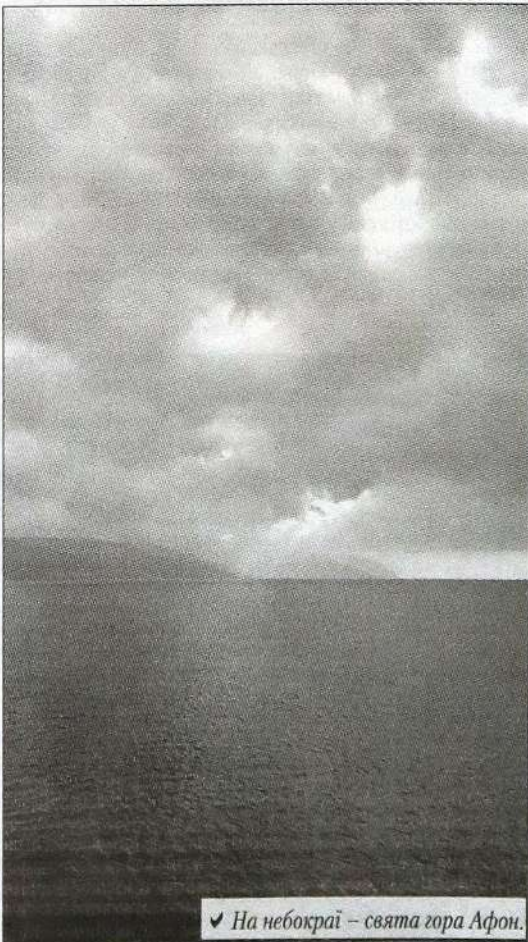
У ході презентації режисер і продюсер фільму Наталія Іванченко висловила окрему подяку численним благодійникам, меценатам, представникам влади і духовенства, Наталії Гранчак, Вікторії Пилипенко, Віталієві Дмитрієву, Олені Силютиній.

Художньо-документальний фільм «Паїсій Величковський. Добротолубіє. Наближення до суті» уже розпочав своє мистецьке життя. Його можна переглянути на ютуб-каналі, у соціальних мережах.

ДЕСЬ поза екраном, поза кадрами фільму виникає інший асоціативний ряд: Тарас Компаніченко на початку березня нинішнього року у солдатському однострої, проникаючи в душу, співає: «Як верба над ставком, / Як під стріхою обріз... / Як зоря над стернею, / Як Христос в небесах... / Як чумак на шляху, / Як у лузі калина, / Як у схроні боївка, / Як пісня, що ліне, / Упаде вавилонська споруда – / Та завжди Україна буде!»

І виринає з віків: «Бути тобі спадкоємцем!..» Звернення, адресоване нащадкам.

Олександр МАКАРЕНКО.

✓ На небокраї – свята гора Афон.

✓ Афонський монастир Пантократор став прихистком для багатьох ченців з України, свого часу – і для Паїсія Величковського, родимця полтавського.